

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej.

TREŚĆ NUMERU: Z zagadnień struktury i administracji samorządu gm. m. Krakowa: Inż. Mieczysław Seifert: Bezpieczeństwo i higiena pracy. — Edward Kubalski: Policja państwowa jej organizacja i stosunek do samorządu. — CZĘŚĆ URZĘDOWA: Obwieszczenia i rozporządzenia: Podatek towarowy, zwalnianie materiałów na cele mieszkaniowo-budowlane. — Cementarz rakowicki przekopanie kwater B i C. — Komunikacja w ulicy św. Bronisławy. — Kąpiele w Wiśle. — Zmiana rozporządzenia Magistratu o latarniach dla oświetlenia liczb porządkowych na domach. — Wykaz konsensów bodowlanych wydanych w czerwcu 1928 r. — Wykaz ulic i placów z przydziałem do poszczególnych parafij. — Nominacje. — Emerytury. — CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA: Sprawozdania z posiedzeń Sekeyj i Komisyj Rady miejskiej.

Z zagadnień struktury i administracji samorządu Gminy m. Krakowa.

Inż. MIECZYSLAW SEIFERT.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGJENA PRACY.

Konstytucja powiada w artykule 102 i 103, że praca, która jest główną podstawą bogactwa Rzeczypospolitej ma cieszyć się szczególną ochroną państwa.

Na tej zasadniczej tezie opiera się długi szereg rozporządzeń, które stanowią ramy dla przyszłego wspólnego rozwoju ustawodawstwa socjalnego. Na całkowite wykończenie tego prawodawstwa musimy czekać jeszcze szereg lat, gdyż szczegółowe opracowanie wszystkich spraw z tem związanych wymaga długiej i żmudnej pracy rządu w porozumieniu z czynnikami społecznymi i przemysłowymi.

Dziś zajmę się rozporządzeniem Prez. Rzeczyposp. z dnia 16 marca 1928 r. o «bezpieczeństwie i higjienie pracy», które związane jest organicznie z rozporządzeniami wydanymi poprzednio w tej dziedzinie.

Rozporządzenie «o bezpieczeństwie i higjienie pracy» zamieszczone w Dz. U. z dnia 23 marca Nr. 35 strona 698, pozycja 325, obejmuje 12 artykułów.

Art. 1. nakazuje stosowanie środków zapewniających ochronę życia i zdrowia pracowników przy wszelkich robotach, prowadzonych bądź w zakładach pracy, bądź poza terenem zakładów pracy przez osoby lub przedsiębiorstwa prywatne, jak również przez Państwo, samorządy, i instytucje społeczne. W artykule tym wyszczególniono cztery punkty, które bez precyzowania szczegółów odnoszą się do:

- odpowiedniego zabezpieczenia maszyn,
- i c) higienicznego urządzenia lokali pracy, jadalni, umywalni, ustępów i t. d.,
- do higieny mieszkań robotniczych.

Art. 2. mówi, że szczegółowe przepisy w zakresie postanowień art. 1. wydają odpowiednie ministerstwa w porozumieniu ze sobą, zależnie od tego, czy przepisy te dotyczą zakładów podległych ustawom przemysłowym i górniczym, czy też dotyczą gospodarstw rolnych i leśnych lub też innych.

Nas interesuje punkt a) tego artykułu, w którym powiedziano, że przepisy szczegółowe dla zakładów pracy podległych ustawom przemysłowym i górniczym wydają Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych łącznie i w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami. Ministrowie ci wydadzą również rozporządzenia dotyczące zachowania się i obowiązków pracowników przy wykonywaniu robót, celem ochrony ich życia i zdrowia. Rozporządzenia wydane na podstawie tego artykułu ustalą w jakim zakresie i w jaki sposób będą one obwieszczane pracownikom, i będą zawierać podanie do wiadomości środków stosowanych w razie nieszczęśliwych wypadków.

Ministrowi Spraw Wewnętrznych zastrzeżono uprawnienie do wydania przepisów sanitarnych na mocy innych ustaw.

Zastrzeżono dalej, że poruczenie Ministrom Pracy i Opieki Społ., Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych wydawania przepisów szczegółowych w zakresie postanowień art. 1 nie narusza postanowień art. 30 rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej «o prawie przemysłowem».

Rozporządzenie to z dnia 7 czerwca (Dz. U. Nr. 53 z 15/VI. 1927 r. poz. 468 strona 697) w art. 30 mówi: «W miarę potrzeby Ministrowie Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecz. oraz Spraw Wewnętrznych łącznie ustalają w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami drogą rozporządzeń warunki, którym odpowiadać winny zakłady przemysłowe poszczególnych kategorii». Artykuł ten związany jest z art. 14 wspomnianej ustawy «O prawie przemysłowem». W artykule tym powiedziano, że jeśli zakład przemysłowy będzie używał specjalnych palenisk lub napędu mechanicznego, wymagane jest uprzednie zatwierdzenie przez Władzę

przemysłową projektu urządzenia, jak również wtedy, gdy zakład może w znacznej mierze zagrażać bezpieczeństwu publicznemu a przede wszystkim życiu i zdrowiu sąsiadów, lub też może ich narażać na szkody i specjalne uciążliwości z powodu hałasu, wycieków i t. p.

Projekt urządzenia zakładu zatwierdza Władza przemysłowa I instancji, co do pewnych zakładów zastrzeżono kompetencję Władz wyższych.

Ważny jest art. 4 rozp. o bezpieczeństwie i higienie pracy, w którym powiedziano, że nadzór nad wykonaniem niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń wydanych na jego podstawie należy do powiatowych władz administracji ogólnej i inspektorów pracy, działających w granicach kompetencji im przysługujących łącznie lub oddzielnie, stosownie do przepisów, które wydadzą wspólnie Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej.

Tu musimy wyjaśnić, czem są «inspektorzy pracy» i jaki jest ich zakres działania. Poucza o tem rozporządzenie Prezydenta Rzeczyposp. z dnia 14 lipca 1927 r. «o inspekcji pracy» (Dz. U. P. Nr. 67 z dnia 30 lipca 1927 r. str. 883, poz. 590).

«Inspekcja pracy» jest organem podległym Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a jest obowiązana do nadzoru nad przestrzeganiem i wykonywaniem przepisów prawa o ochronie pracy w bardzo szerokim zakresie, między innymi o ochronie życia, zdrowia i sił pracowników.

Art. 4. rozporządzenia «o inspekcji pracy» mówi, że inspekcja pracy poza uprawnieniami, jakie jej przysługują na podstawie ustawodawstwa polskiego, posiada na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławskiego, tarnopolskiego i w cieszyńskim uprawnienia oparte na części VI ordynacji przemysłowej w brzmieniu noweli z dnia 5 lutego 1907 r. (Dz. U. P. austr. Nr. 26) dalej z tytułu IX powszechnej ustawy górniczej z dnia 23 maja 1854 (Dz. U. P. austr. Nr. 146) i ustaw naftowych.

Organami inspekcji pracy są: obwodowi inspektorzy pracy, okręgowi inspektorzy pracy, specjali inspektorzy pracy, Główny Inspektor Pracy, oraz podinspektorzy, lekarze inspekcyjni i asystenci inspekcyjni.

W razie potrzeby Min. Pracy i Opieki Społecznej powołuje ciała doradcze z zainteresowanych kół społecznych, (art. 8 «o inspekcji pracy»).

Obwodowi inspektorzy wydają nakazy i orzekają jako instancja I. Okręgowi inspektorzy rozstrzygają jako instancja II. skargi na nakazy i orzeczenia obwodowych inspekt. Okręgowi dalej orzekają jako instancja I. w sprawach, które są wyraźnie zastrzeżone do ich decyzji. podlegają Głównemu Inspektorowi Pracy, który z kolei podlega bezpośrednio Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Inspektorowi pracy służy za okazaniem urzędowej legitymacji prawo wstępu do każdej porze dnia i nocy do wszystkich zakładów podlegających inspekcji pracy, oraz do wszelkich zabudowań, w których zakład taki się mieści. Inspektor pracy ma prawo zwiedzać zakłady w towarzystwie ich kierownika lub bez niego. Służy mu również prawo wstępu do wszelkich urządzeń należących do przedsiębiorstwa, a przeznaczonych dla pracowników. Ma on prawo żądać zarówno od kierownika

zakładu, jak i od wszystkich osób, które zakład zatrudnia lub zatrudniał informacji, dat statystycznych w sprawach, które wchodzą w zakres jego działalności. Dalej ma prawo żądać okazania ksiąg, dokumentów, planów i rysunków, które dotyczą ochrony pracy, urządzeń technicznych i pozwoleń na otwarcie lub przebudowę zakładu, jak również dostarczenia mu próbek surowców i materiału, używanych, wytwarzanych lub powstających przy produkcji. Obowiązany jest on do zachowania ścisłej tajemnicy co do spraw, które stanowią tajemnicę techniczną lub handlową przedsiębiorstwa (art. 21).

Art. 23. «W razie stwierdzenia, że w zakładzie nie są przestrzegane przepisy obowiązujące co do bezpieczeństwa życia, zdrowia lub moralności oraz wogóle przepisy o ochronie pracy, inspektor pracy sporządza protokół i wydaje zarządzenie celem usunięcia stwierdzonych uchybień; zarządzenie to wydaje w postaci nakazu na piśmie, skierowanego do kierownika zakładu.

Nakaz inspektora pracy może być zaskarżalny w toku instancji, przewidzianych w art. 10, 11 i 13 z wyjątkiem nakazów wskazanych w art. 25».

Art. 25. «Nakaz inspektora pracy, który wymaga zmiany urządzeń technicznych lub sposobów produkcji, jako to: wprowadzenia nowych maszyn, zmiany surowców lub półfabrykatów używanych przy produkcji, może być zaskarżony w terminie 14-dniowym do specjalnej komisji przy właściwym wojewodzie. Komisja ta składa się z wojewody albo wyznaczonego przez niego zastępcy jako przewodniczącego, z okręgowego inspektora pracy oraz urzędnika, wyznaczonego przez wojewodę z pośród urzędników działu administracji przemysłowej, bądź administracji rolniczej, bądź administracji robót publicznych w zależności od rodzaju zakładu lub przedsiębiorstwa, dla którego nakaz został wydany. W sprawach higieny pracy w skład komisji wchodzi nadto przedstawiciel działu sanitarnego w urzędzie wojewódzkim, wyznaczony przez wojewodę.

Odwołanie się przedsiębiorcy do wyższej instancji wstrzymuje tylko wtedy obowiązek wykonania nakazu inspektora pracy, wymagającego wprowadzenia zmian, wskazanych w ustępie 1-szym artykułu niniejszego, gdy warunki pracy w zakładzie nie zagrażają pracownikowi oczywiście niebezpieczeństwem życia lub ciężkim okaleczeniem.

Nadanie nakazowi rygoru natychmiastowego wykonania powinno być w nakazie zaznaczone ze wskazaniem okoliczności uzasadniających ten rygor. Skargę na nakaz, zaopatrzoną rygiorem natychmiastowego wykonania, inspektor pracy obowiązany jest przesłać w ciągu 24 godzin do komisji specjalnej przy wojewodzie, komisja ta zaś jest obowiązana powziąć decyzję w ciągu tygodnia.

O ile urządzenia techniczne zakładu ujawniają braki tak znaczne, że żadne zmiany tych urządzeń nie mogą zapewnić bezpieczeństwa życia i zdrowia pracowników, inspektor pracy, występuje do właściwej władzy z wnioskiem o zamknięcie zakładu.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie do nakazów wydawanych przez specjalnych inspektorów pracy, przyczem do rozstrzygnięcia skarg wymienionych w ust. 1. niniejszego artykułu, właściwa jest komisja tego województwa, na którego obszarze znajduje się zakład«.

Wspomnianą kilkakrotnie instytucję specjalnych inspektorów objaśnia art. 11. ustawy o „inspekcji pracy“:

„Minister pracy i opieki społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami może wyłączyć z zakresu działania inspektorów obwodowych i okręgowych, poszczególne gałęzie pracy i poddać je na obszarze całego Państwa lub jego części specjalnym inspektorom pracy.

Specjalni inspektorzy pracy posiadają w stosunku do przekazanych im gałęzi pracy wszystkie uprawnienia obwodowych inspektorów pracy oraz te uprawnienia okręgowych inspektorów pracy, które przysługują im jako władzy 1-szej instancji.“

Po tych objaśnieniach dotyczących „inspekcji pracy“ powracamy do dalszego omawiania rozporządzenia „o bezpieczeństwie i higienie pracy“.

Art. 5. mówi o karach za przekroczenia tych przepisów. Wyższe kary przewidziane za przekroczenia w zakładach podległych ustawom przemysłowym i górniczym oraz w innych zakładach, z wyłączeniem gospodarstw rolnych i leśnych, gdzie przewidziano kary łagodniejsze.

Art. 10. mówi, że „Rozporządzenie niniejsze w niczem nie narusza przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. Rz. P. Nr. 78, poz. 676).

Tu musimy pokrótce zapoznać się ze wspomnianem rozporządzeniem:

Art. 1. za choroby zawodowe w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważane są choroby ostre lub przewlekłe, powstające: wskutek wykonywania pewnego zawodu, z istoty danej pracy lub z powodu warunków, wśród których się ona odbywa.

Wykazy tych chorób ustalają w drodze rozporządzeń łącznie Minister Spraw Wewn. i Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 2. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu — łącznie, a w stosunku do państwowych zakładów pracy — w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami, wydają przepisy sanitarno-higieniczne, celem zapobiegania chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

Art. 3. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu — łącznie, w porozumieniu z interesowanymi ministrami, mogą wydawać zakazy używania przy pracy pewnych szkodliwych surowców, materiałów, produktów, narzędzi lub maszyn, stosowania szkodliwych metod pracy, albo też zezwalać na używanie ich, względnie stosowanie tylko pod ściśle określonymi warunkami.

Art. 4. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa, — łącznie oznaczają w drodze rozporządzeń, które z chorób zawodowych wymienione w wykazie (art. 1) podlegają zgłoszeniu obowiązkowemu.

Art. 5. mówi o obowiązku zgłaszania chorób zawodowych.

Art. 6. o sposobie i terminie zgłaszania.

Art. 7. o przeprowadzaniu dochodzeń przez lekarza powiatowego i inspektora pracy.

Innych artykułów nie przytaczamy, gdyż na tere-

nie gminy niema zakładów, w których występują choroby zawodowe.

Jedynie przytoczymy jeszcze art. 15, w którym zastrzeżono, że „Rozporządzenie niniejsze w niczem nie narusza przepisów ustawy z dnia 25-go lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie“ (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402).

Tu wchodzimy już w dziedzinę ustawy sanitarnej uzupełnianej długim szeregiem późniejszych przepisów. Omawianie ich wykracza poza ramy tego referatu, gdyż nie dotyczą one specjalnie higieny i bezpieczeństwa pracy w fabryce, lecz dążą do zapewnienia całej ludności dostatecznej pomocy lekarskiej, czystości ziemi, powietrza, wody, mieszkań, troszczą się o szpitale i t. d.

Jak już wspomniano wszystkie te rozporządzenia a także rozporządzenie „o bezpieczeństwie i higienie pracy“ są jeszcze ramowe i muszą być uzupełnione szeregiem dalszych rozporządzeń bardziej sprecyzowanych. Wtedy dopiero nabiorą właściwego znaczenia praktycznego.

Każda gałąź przemysłu, każdy zawód wymaga szczegółowych przepisów co do sposobu zabezpieczenia maszyn i urządzeń tak, aby nie groziło niebezpieczeństwo pracownikom. Również konieczne jest sprecyzowanie pojęcia „chorób zawodowych“. Dalej, nie jest wystarczające określenie, że lokale pracy mają być „dostatecznie“ oświetlone, higieniczne i t. d. I tu należy oczekiwać ścisłych bezspornych określeń.

Dawna „ustawa przemysłowa“ austriacka była opracowana bardziej szczegółowo, niewątpliwie będzie taką i ustawa polska, a tem lepsza, że będzie dostosowana do postępu techniki i nauki o higienie.

W Małopolsce dotychczas obowiązuje austriackie rozporządzenie Kierownika Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1905 r. Dz. u. p. L. 176, zawierające ogólne przepisy dla ochrony życia i zdrowia pomocniczych robotników.

Inspektoraty pracy w Małopolsce przy swem urzędowaniu stosują się do tego rozporządzenia.

W rozporządzeniu tem wyszczególniono:

1) jak mają być urządzone pracownie, tj. rozmiary przestrzeni, jakość budowy, komunikacje (drzwi, schody) oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja, utrzymanie w dobrym stanie.

2) jak mają być ustawione kotły parowe, przy-czem wymieniono jaką ma być kotłownia, kotły, przewody parowe,

3) silnice, a mianowicie hala maszyn i same silnice,

4) transmisje,

5) maszyny i urządzenia robocze,

6) wyciągi, przyrządy do podnoszenia, taranki, bitnie i kafary, oraz urządzenia transportowe.

7) Omawia środki ochronne, sprawę wody, umywalni, łazienki, szatni i wychodków. Do tego rozporządzenia dodawano następnie przepisy szczegółowe.

Wszystkie przepisy obowiązujące w dawnej Austrii w dziedzinie higieny i bezpieczeństwa pracy są zebrane w II-gim tomie książki „Handbuch der praktischen Hygiene und Unfallverhütung in Industrie, Gewerbe und Bergbau“ von V. Steiner, wydanej w r. 1912 w Wiedniu.

Z obchodzących nas przepisów wymienić należy:

przepisy wykonywania urządzeń elektrycznych o silnym prądzie,
 przepisy bezpieczeństwa ruchu elektrycznych zakładów o silnym prądzie,
 przepisy dla ruchu gazowni i fabryk gazu wodnego,
 przepisy o pracy w kamieniołomach i przy wydobywaniu gliny, piasku i szutru,
 przepisy pracy przy budowłach.

Przepisów tych jako znanych nie omawiam, zwłaszcza że tylko krótki czas będą obowiązywały. W każdym razie książka daje bardzo cenny materiał właśnie w tych sprawach, które oczekują opracowania i uzupełnienia w polskim prawodawstwie. Sfery interesowane powinny z temi dawnymi przepisami dokładnie się zapoznać, gdyż zapewne będą wzywane przez Rząd do wspólnego opracowania nowych rozporządzeń.

EDWARD KUBALSKI.

POLICJA PAŃSTWOWA, JEJ ORGANIZACJA I STOSUNEK DO SAMORZĄDU.

Jeden z pierwszych problemów, który należało rozwiązać w Polsce bezzwłocznie po przewrocie w r. 1918 i zdobyciu niepodległości państwowej było zabezpieczenie w całym kraju ładu wewnętrznego i bezpieczeństwa publicznego.

Uczyniły temu zadość w sposób doraźny tworzące się samorzutnie w stolicy i większych centrach milicje, strażę obywatelskie, kolejowe itp., które — gdy prysły korpusy policji i żandarmerji państw zaborczych — objęły energicznie pieczę nad dworcami, magazynami na kolejach etc. oraz ochronę życia i mienia współobywateli. Działalność tych straży zarówno w Warszawie jak i w innych większych miastach n. p. Krakowie, ma swoją chlubną kartę w konsolidowaniu się stosunków społecznych i zasługuje niewątpliwie na uznanie i pamięć, którą powinna utrwalić choćby skromna jakonografia.

Tu zaś jedynie dla informacji można napomknąć, że w Krakowie już z dniem 1 listopada 1918 powołał do życia „Straż obywatelską“ ówczesny Prezydent śp. Federowicz, postarawszy się o jej ulegalizowanie dekretem Komisji Likwidacyjnej z 25. II. 1918 L. 223 (L. Magtu 119568/918 V. c.). Istniała ona i fungowała przeszło pół roku, a zlikwidowano ją ostatecznie z końcem 1919 r.*) Niezależnie zaś od tego Rada, względnie Prezydium miasta podjęło samorzutnie starania około reorganizacji stałej policji, utrzymując ją przez kilka miesięcy kosztem miasta, dopóki Rząd nie przejął jej na własny rachunek stosownie do nowo wydanych norm prawnych.

Oczywiście bowiem oparta na werbunku, milicja ludowa usankcjonowana dekretemi Naczelnika Państwa z 5/12. 1918 Nr. 19 poz. 53 Dzpp. z dnia 7/2. 1919. Nr. 14 poz. 153 — jako prowizorium nie wystarczała, podobnie jak nie mogła wystarczyć częściowa koncepcja Policji komunalnej, ujęta dekretem z dnia 3/1. 1919 Nr. 5. poz. 98 Dzpp.

*) Straż przewodził Dr. Ludwik Schneider, dzisiejszy wiceprezydent m., zastępcami byli Pp. Wiceprez. Witold Ostrowski i Dr. Bobrowski, referentem administr. E. Kubalski, naczelnik Wydziału wojsk. Magtu, zaś Komendantami kolejno red. Szymański Franciszek, Francmann, Gabrjelski i Dr. Kowalski.

Wedle tego dekretu Policję komunalną miały organizować Zarządy gmin miejskich, powiatów pod dozorem i zwierzchnictwem Władz państwowych obok istniejącej tu i ówdzie milicji. Utrzymanie obciążać miało w połowie te gminy, czy powiaty, a w połowie Państwo. Gminy nadto dostarczać miały lokali na pomieszczenie urzędów Policji i starać się o kwatery dla funkcjonariuszy policyjnych.

Te wszystkie paljatywy o charakterze tymczasowości nie mogły jednak utrzymać się na dłuższą metę. Rząd przystąpić musiał corychlej do tworzenia państwowego korpusu policyjnego — a po studjach obrawszy sobie najlepsze, bo angielskie wzory, sprawę wreszcie szczęśliwie zrealizował. Trzeba też odrazu przyznać, że z pośród wszystkich instytucji społecznych najsprawniej i najspieszniej uruchomiono w Polsce: koleje i policję, która po pewnych próbach i wachnieniach stanęła niebawem na wysokości swego zadania.

Rzecz cała znalazła swój prawny wyraz w ustawie o Policji państwowej z dnia 1/8. 1919 Nr. 61 Dzpp. Z tą też chwilą wszystkie dawne milicje i policje komunalne zostały ostatecznie zlikwidowane.

Ustawą tą policja postawiona została na właściwej platformie i to tak mocno, że przepisy te przetrwały prawie 10 lat, aż do wydania nowej ustrojowej ustawy z dnia 6/3. 1928. — o czem później.

W ustawie tej stwierdzono, że policja jest państwową organizacją służby bezpieczeństwa, wyszkoloną na sposób wojskowy i podległą Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Organizację jej przystosowano do administracyjnego podziału Państwa — dzieląc je na komendy okręgowe dla (Województw) — powiatowe, komisarjaty w większych miastach i posterunki w gminach. Policja miała być organem wykonawczym władz państwowych i samorządowych, a mieć za zadanie ochronę bezpieczeństwa i porządku społecznego.

Przy komendach okręgowych wprowadzono urzędy śledcze dla dochodzenia przestępstw.

Sprawę kosztów rozwiązywał art. 3 w sposób dla miast i samorządów dość uciążliwy, bowiem powiaty i miasta z powiatów wydzielone miały zwracać Państwu 1/4 wszelkich kosztów utrzymania policji — nie mówiąc już o obowiązku dostarczania za opłatą lokali potrzebnych na pomieszczenie biur i posterunków.

Zasadę powyższą rozwinęły dwa rozporządzenia wykonawcze M. S. W. Pierwsze (z 22/10. 1919. Nr. 5. poz. 28 Dzpp. z 1920) nakłada na powiaty ziemskie i miejskie obowiązek wstawiania odnośnych sum do budżetu z tem, że wspomnianą 1/4 obliczać należy w połowie stosownie do sumy bezpośrednich podatków państwowych, a w połowie w stosunku do zaludnienia. Drugie rozporządzenie (z 5/3. 1923. Nr. 31 Dz. U. R. P. poz. 194) precyzuje rzecz jeszcze bliżej, w ten sposób, że główną sumę ustala Ministerstwo S. W. repartując ją na Województwa — Wojewodowie zaś, względnie w Małopolsce Tymczasowy Wydział Samorządowy rozkładają kosztą na powiaty ziemskie i miejskie, względnie miasta o własnym statucie — wedle opodatkowania i zaludnienia — jak poprzednio wspomniano. Rozporządzenie przewidywało także dodatkowy rozkład ewentualnych podwyżek kosztów w sposób jak wyżej. Był to więc ciężar nałożony na samorząd, który zwłaszcza w większym miastom dał się odczuć dotkliwie.

Ów zasadniczy ustrój policji państwowej przetrwał szereg lat — przyczem instytucja ta utrwalając się i konsolidując coraz bardziej wykazała niejednokrotnie swą celowość i sprawność zasługującą na chlubne uznanie.

Ażeby skończyć już ze sprawami tej organizacji wstępnej podnieść jeszcze należy chronologicznie pewne momenty przemian i rozbudowy, jakim uległa P. P. zwłaszcza w Małopolsce.

A więc w roku 1919 tworzy się tu 3 Komendy okręgowe: krakowska, przemyska i lwowska (rozporządzenie M. S. W. z 14/11. 1919. Nr. 91 poz. 494 Dzpp.) W roku 1920 rozciąga się ustawę z 1919 o organizacji P. P. na 14 powiatów Małopolski Wschodniej, później zaś na 7 dalszych (Dz. U. R. P. z r. 1920 Nr. 20 poz. 107 i Nr. 39 poz. 233). Ze względu na najazd bolszewicki i konieczność obrony Państwa wychodzą przepisy podające policję ewentualnie pod komendę władzy wojskowej (rozporządzenie z 6/8. 1920. Nr. 75. poz. 11 Dzpp.) Po odparciu jednak nawały znosi się urząd komenda P. P. dla byłej Galicji, a rozszerza się ilość komend okręgowych na lwowską, krakowską, stanisławowską i tarnopolską (Nr. 82 poz. 574 i Nr. 21 poz. 122 Dzpp. z r. 1921). Zarys organizacji komend okręgowych i powiatowych ujęło ściślej rozporządzenie M. S. W. z 4/12. 1919. Nr. 94 Dzpp. poz. 507 i 508, w którym także zaznaczono, że przy komendach tych ma istnieć urząd policji śledczej. Pojęcie komend, jako instytucji odrębnych zniosło rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 27/12. 1924. Nr. 114 Dzpp. poz. 1014 zostawiając jedynie komendanta wojewódzkiego (i analogicznie powiatowego) podległego głównemu komendantowi P. P. co do uzbrojenia, dyscypliny etc., a w sprawach pieczy nad bezpieczeństwem publicznem Wojewódzie.

Oto etapy, przez które dochodzimy do ostatniej ustawy ustrojowej P. P., która kondensuje i utrwała dotychczasowe luźne postanowienia.

W roku bieżącym P. Prezydent Rzplitej na zasadzie art. 44 Konstytucji i ustawy o pełnomocnictwach wydał rozporządzenie z mocą ustawy o Policji państwowej z dnia 6/3. 1928. poz. 257 Nr. 28 Dz. U. R. P.

Rozporządzenie to, nie odbiegając w linii zasadniczej od postanowień ustawy 1919. jest silniejszym sprecyzowaniem i ujęciem dotychczasowych norm prawnych z tą różnicą, że stosunki wewnętrzne i służbowe policji są tu szerzej uwzględnione. Tutaj wyraźnie już powiedziano, że P. P. jest jednolitym zorganizowanym na wzór wojskowy Korpusem przeznaczonym do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Podkreślono więc charakter do pewnego stopnia wojskowy, co w dalszym ciągu znajduje rozwinięcie w art. od 27 do 31 o współdziałaniu P. P. w sprawach obrony Państwa, a czego wyrazem jest przepis, że w razie mobilizacji P. P. z mocy samego prawa staje się częścią armji, jako wojskowy Korpus bezpieczeństwa.

Dalej organa P. P. są organami wykonawczymi władz sądowych i prokuratorskich w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw.

Policja państwowa podlega (art. 3.) co do wykonywania służby bezpieczeństwa władzom administracji ogólnej, zaś w sprawach organizacji i administracji wewnętrznej swoim policyjnym przeło-

żonym, w obu zaś kierunkach Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Mogą więc te władze administracji — a rozumieć należy przez nie także organa komunalne w miastach stanowiących osobne powiaty miejskie jak n. p. w Krakowie (p. rozp. Rady Ministr. z 19/3. 1928. poz. 426 Nr. 45 Dz. U. R. P.) żądać „wyjaśnień sprawozdań, oraz usunięcia zauważonych niedomagań“ nie mniej współdziałania w sprawach porządku publicznego.

Nowa ustawa odciąża natomiast policję od czynności jakie do niej nie należą (art. 143—145) jako-to pobieranie, ściąganie danin, grzywien, opłat, kosztów administracyjnych i sądowych, doręczanie wezwań, etc. prócz wypadków tamże przewidzianych.

Sprawa kosztów utrzymania P. P. określona art. 13. została rozwiązana w sposób pomyślny dla samorządu, albowiem ponosi ją Skarb Państwa w całości. Gminy zaś obowiązane są dostarczać za opłatą lokali potrzebnych na pomieszczenie posterunków, koszar i biur policyjnych. Jest-to wielki krok naprzód, bo opiera policję o budżet Państwa, a zwalnia przeciążony samorząd od nadmiernych prestacyj.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej zatrzymuje podział terytorjalny na okręgi wojewódzkie, powiatowe i posterunki po gminach, oraz komisarjaty obejmujące większe miasta, lub ich dzielnice. W miastach wydzielonych P. P. stanowi Obwody, lub Okręgi zależne od ustroju władz administracji ogólnej. Organami P. P. są przełożeni w osobie podlegającego Ministrowi Spraw Wewnętrznych — Komendanta głównego, Komendantów wojewódzkich i powiatowych, oraz funkcjonarjuszy policji, którzy się dzielą na oficerów (od Generalnego Inspektora P. P. począwszy, a skończywszy na aspirancie) i szeregowych (od starszego przodownika do posterunkowych). Obok tego przywraca się znowu pojęcie komend, a więc głównej, wojewódzkich i powiatowych, jako organów wykonawczych dodanych komendantom.

Korpus policyjny uzupełnia się co do oficerów przez przyjmowanie kandydatów, i awans, co do szeregowych przez przyjmowanie zasadniczo wysłużonych wojskowych. Przepisy o wyszkoleniu i stosunkach służbowych P. P. są tu dla nas może obojętne. Warto jedynie zaznaczyć, że szeregowi mogą być skoszarowani (art. 62), oraz, że do zawarcia małżeństwa potrzebują szeregowi i oficerzy zezwolenia władzy przełożonej. Te ograniczenia podyktowane koniecznością pewnej dyscypliny uważać należy za konieczne wobec dzisiejszego braku pomieszczeń, oraz faktu, że tolerancja zbytńia poprzednich przepisów wydana co do szeregowych polic. wpływała — jak stwierdzono nieraz niekorzystnie na ich służbowe obowiązki.

Art. 67 ustala, że oficerzy i szeregowi P. P. są urzędnikami w rozumieniu ustaw karnych, z czego wynika z jednej strony ich charakter publiczny, z drugiej zaś prawo do stabilizacji, awansów, zaopatrzenia itp., a wreszcie wysoka odpowiedzialność dyscyplinarna (art. 106 i następne) za naruszenie obowiązków służbowych. Ponadto za niewykonanie polecenia właściwej władzy administracji ogólnej, lub sądowej wydanego w ramach niniejszego rozporządzenia spada na oficera, czy szeregowca odpowiedzialność karno-sądowa zagrażająca utratą wolności do 6 miesięcy (art. 119).

Natomiast każdy obywatel i każda władza, oraz organ rządowy obowiązany jest na żądanie organów P. P. udzielić im doraźnej pomocy w szczególności dla pokonania czynnego oporu.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć na tem miejscu, że funkcjonariusz policji ma prawo użycia broni. Oto już w art. 14 wspomniano, że P. P. przysługuje prawo stosowania niezbędnych środków przymusowych, a w szczególności użycia siły fizycznej — zaś rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 14/II. 1928 r. Nr. 27 poz. 243 Dz. U. R. P. stanowi, że może to nastąpić w wypadkach także taxative wymienionych, po wezwaniu, względnie wystrzale ostrzegawczym lub nawet bez tego, gdy grozi niebezpieczeństwo życia, udaremnienie pościgu przestępcy, kłeska żywiolowa itp.

Pod tytułem V. art. 139 wspomina jasno rozporządzenie organizacyjne o urzędnikach kancelaryjnych i niższych funkcjonariuszach do pomocniczych czynności, którzy stanowią osobną kategorię podlegającą pod względem służbowym swym przełożonym policyjnym, z tem, że do ich stosunków służbowych stosować należy ogólne przepisy o państwowej służbie cywilnej.

Oto główne zasady organizacji P. P.

O ile chodzi o stosunek jej do władz administracyjnych i samorządu, to przede wszystkim ujmuję rzecz wspomniany wyżej art. 3. Wszystkie władze tak państwowe, jak i samorządowe odnoszą się do P. P. w jej zakresie działania (art. 9 i 11) za pośrednictwem władzy administracji ogólnej, a więc za pośrednictwem starostw powiatowych, grodzkich, czy miejskich, nie zaś bezpośrednio. Wyjątek stanowi, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem choć i w tym razie zawiadomić należy o bezpośrednim odniesieniu się równocześnie do władzy administracji ogólnej. Władze sądowe i prokuratorskie komunikować się mogą z P. P. bezpośrednio. Oczywiście wszystkie te władze ponoszą pełną odpowiedzialność za treść wydanych poleceń.

Rozporządzenie nie wylicza wprawdzie w jakich sprawach organa policji współdziałać mają z samorządami lokalnymi n. p., gdy chodzi o policję przemysłową, targową, komunikacyjną — jednak wynika to niewątpliwie z postanowień (art. 3 i 5) i z postanowień o starostwach grodzkich, o czem później. Art. 3 bowiem rozstrzyga wyraźnie, że ilekroć rozporządzenie mówi o współdziałaniu P. P. z władzami administracyjnymi, należy przez to rozumieć także te organa komunalne, jak n. p. Magistrat krakowski, które sprawują funkcję administracji ogólnej «w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego».

W sprawach tego porządku publicznego P. P. (art. 5) ma wspierać, ewentualnie (jak w gminach wiejskich) nadzorować te organa państwowe, samorządowe, czy inne, które są lub będą powołane do wykonywania przepisów regulujących sprawy porządku publicznego. Wreszcie wedle końcowego ustępu tegoż artykułu Wojewoda ma prawo określić to współdziałanie, stosownie do warunków miejscowych — a Minister S. W. mocen jest zgodzić się wyjątkowo (art. 6) na poruczenie P. P. pewnych pomocniczych czynności wykonawczych w zakresie administracji państwowej i samorządowej (n. p. doręczanie wezwań itp.) o ile to nie przeszkodzi właściwym zadaniom P. P.

Tyle o samej wykonawczej służbie bezpieczeństwa

publicznego, jaką stanowi P. P. A gdyby można rzucić jaką uwagę pod adresem jej najniższych organów w dużych miastach, to chyba tę, aby zamiast niezliczonych raportów składanych przez patrolujących szeregowców w sprawach n. p. porządkowych, komunikacyjnych itp. ograniczono się więcej do natychmiastowej skutecznej interwencji rzeczowej na miejscu.

Niewątpliwie jednak wprowadzone niedawno postępowanie mandatowe uchyli i te usterki i postawi sprawność P. P. dziś już tak cenioną na należytej wyżynie.

Dla dopełnienia obrazu należy tu jeszcze dodać rzecz o starostwach grodzkich, względnie Dyrekcjach policji. Jak wiadomo w Poznańskim zwierzchnią władzą policyjną był Magistrat, względnie mianowany przez rząd prezydent, czy burmistrz miast większych. W byłej Kongresówce jako władze służbowe P. P. powołano do życia starostwa grodzkie, które zastąpiły urząd dawnych «policmajstrów» a miały nawiązywać do tradycji dawnych Starostów grodowych. W Małopolsce we Lwowie i Krakowie istniały tak zwane «Dyrekcje Policji», a to na zasadzie postanowień ustawy z 10/7 1850 ogłoszonego dla byłej Galicji rozporządzenia Namiestnictwa z 24/6 1851 Dzukr. Nr. 125.

Wedle zakresu działania władz policyjnych austr. z 10/12 1850 należała do kompetencji tych Dyrekcji (ustanowionych w siedmiu dużych miastach byłej Austrii), oraz do tak zwanych: Komisarjatów policyjnych — przedewszystkiem działalność prewencyjna a więc: czuwanie nad obcymi, sprawy meldunkowe, paszportowe, kontrola pracy i noszenia broni, dozór nad włóczęgami i żebrakami, sprawy obyczajności publicznej i przestrzeganie spoczynku niedzielnego i świątecznego, dozór nad sługami i przedsiębiorstwami komunikacyjnymi (fjakry, omnibusy, automobile), nad przedsiębiorstwami gospodnio-szynkarskimi, nad widowiskami (teatry, kina, bale itp.), grami hazardowymi etc. poza tem śledzenie zbrodni i przekroczeń.

Ten pełny zakres zatrzymały Dyrekcje Policji w Krakowie i we Lwowie, jeszcze przez kilka lat pierwszych naszej państwowości, skąd oczywiście wynikł pewien zrozumiął dualizm i kolizja w stosunku do komend wojewódzkich i powiatowych, względnie miejscowych. Toteż rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 11/7 1921 Nr. 67 Dz. U. R. P. poz. 440 wprowadza reorganizację z dniem 15/8 1921 policji państwowej w Krakowie i we Lwowie na wzór komend powiatowych, czyniąc je podległe w zakresie służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych Dyrektorom policji tych miast. Natomiast cały szereg agend należących dotąd do Dyrekcji policji przechodzi do komend powiatowych, względnie miejskich P. P.

Obecnie należy więc do P. P.: dozór nad cudzoziemcami i podejrzanymi, nad składami broni i materiałów wybuchowych współdziałanie z Dyrekcją policji co do walki ze szpiegostwem, sprawy obyczajności publicznej, utrzymanie porządku, o ile chodzi o dozór ruchu kołowego, inwigilacja i sprawy przedstawień, widowisk, kin etc. dozór nad włóczęgami, kuglarzami, muzykantami i śpiewakami wędrownymi itp. — dozór publicznych kąpieli, wystaw, szyldów, napisów, wreszcie popieranie gminy przy sprawowaniu policji miejscowej, (a więc targowej i przemysłowej itd.).

Areszta policyjne, wraz z personelem dozorczym, oraz inne budynki i lokale, jak ekspozytury, komisariaty, inspekcje, strażnice etc. przekazane zostały P. P., reszta spraw ze wspomnianego poprzednio zakresu została przy Dyrekcjach policji, które stanowią władzę służbową dla odnośnej Komendy miejskiej P. P.

W ostatnim zaś stadjum Minister Spraw Wewnętrznych reskryptem z 15/2 1928 Nr. O P. 644/3/28 zarządził na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 19/1 1928 Nr. 11 Dz. U. R. P. poz. 86 (o organizacji i zakresie działania władz administracyjnych), że Dyrektorzy policji we Lwowie i Krakowie mają prawo od 8/3 1928 nosić tytuł Starosty Grodzkiego, zaś urzędy im podległe przemianowane zostały na Starostwa grodzkie z pozostawieniem dotychczasowego zakresu działania (aczkolwiek zauważyć należy, że te Starostwa grodzkie w porównaniu z tamtymi w państwie są do pewnego stopnia »kadłubowe« tj. o niezupełnej kompetencji.

De lege feranda możnaby do pewnego stopnia uczynić zarzut, że taki stan rzeczy w miastach dużych jak np. Kraków wywołał pewną może zbędną dwoistość wprowadzając na tym samym terenie dwie władze administracji ogólnej t. j. Starostwo grodzkie i Magistrat stanowiący starostwo miejskie, i że może prościej byłoby po przekazaniu wielu poważnych agend P. P. starostwo grodzkie złąć z miejskiem, przekazując Prezydentowi miasta jego atrybucje (niektóre z tych czynności j. n. biuro meldunkowe i tak ma już przejść do Magistratu) niewątpliwie jednak należyte rozpatrzenie i ocena tego problemu nastąpić może dopiero po wydaniu ustaw o samorządzie gmin i miast — i po ustaleniu się dobrze pojęcia Starostwa grodzkiego, co do którego zwłaszcza w Małopolsce i u osób nieobytych z nowymi przepisami panuje zawsze jeszcze pewne zamieszanie pojęć.

Tak przedstawia się do chwili obecnej całokształt ustawodawstwa organizacji w Polsce, a w szczególności u nas służby bezpieczeństwa, która już z tego powodu, że przenika swą działalnością w całe życie społeczne powinna zainteresować nie tylko zawodowych prawników administracyjnych, ale także ogół obywateli.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. 3859/1928   Kraków, dnia 6 czerwca 1928.
M. U. P.

**Podatek towar. zwalnianie
materiałów na cele mieszka-
niowo-budowlane.**

OBWIESZCZENIE.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22/IV 1927 Nr. 42 Dz. U. Rz. P. poz. 372 uwolniono od podatku towarowego materiały budowlane, o ile są przeznaczone na cele mieszkaniowo-budowlane.

Zmieniając częściowo rozporządzenie z 7/XI 1927 L. M. U. P. 7946/27, którym zwolnienie tych materiałów od podatku uzależniono od przedłożenia Urzędowi poborowemu poświadczenia prowadzącego budowę, że

dotyczący materiału przeznaczony jest na budowę domu mieszkalnego, zarządza Magistrat, iż poczynając od 16-go czerwca br. odnośne Urzędy poborowe wymierzać i pobierać będą podatek od wszystkich materiałów budowlanych, przywożonych do Krakowa.

Natomiast na prośbę interesowanego Miejski Urząd Poboru zwracać będzie uiszczony podatek towarowy:

1) każdemu właścicielowi nieruchomości, budującemu dom mieszkalny, o ile wykaże się, że od przesyłki materiałów budowlanych, pod jego adresem skierowanej, opłacił podatek towarowy i przedłoży poświadczenie Budownictwa m. Oddz. A., iż rzeczywiście buduje względnie wybudował w Krakowie dom mieszkalny z oznaczeniem jego położenia i wielkości, oraz że dostarczona ilość materiałów w przybliżeniu odpowiada zapotrzebowaniu dla odnośnej budowy.

2) każdemu właścicielowi składu materiałów budowlanych, wzgl. fabryki, wyrabiającej sprzęt budowlany, o ile wykaże się, że od przesyłki materiałów budowlanych, pod adresem jego skierowanej, opłacił podatek towarowy przedłoży poświadczenie prowadzącego budowę, iż materiały budowlane z oznaczeniem jego rodzaju i ilości w jego składzie wzgl. fabryce nabyte zostały, a wreszcie wymienione pod 1) poświadczenie Budownictwa m. oddział A. stwierdzające, że ten, na czyją rzecz materiały pozbyto, czy jako budujący właściciel nieruchomości, czy jako prowadzący budowę rzeczywiście buduje, względnie wybudował w Krakowie dom mieszkalny z oznaczeniem jego położenia i wielkości, oraz że dostarczona ilość materiałów w przybliżeniu odpowiada zapotrzebowaniu dla odnośnej budowy.

Przy częściowym pozbyciu materiałów budowlanych z odnośnej przesyłki, zwrot podatku nastąpi również w stosunkowej części.

Odpowiednio udokumentowane podania o zwrot podatku są wolne od opłaty stemplowej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 16-go czerwca br. a równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dn. 7/XI 1927 r. L. M. U. P. 7946/27.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 4187/28   Kraków, dnia 18 czerwca 1928.
I.

**Cmentarz rakowicki
przekopanie kwater
B i C.**

OBWIESZCZENIE.

Magistrat zawiadamia interesowanych, że w najbliższym czasie będą przekopane na miejskim cmentarzu rakowickim kwatery B i C, a wszystkie nagrobki na tych kwaterach usunięte.

Zamieszczając poniżej wykaz pomników i krzyżów, znajdujących się na powyższych kwaterach, wzywa Magistrat strony interesowane, aby do dnia 14-tu zgłosiły ustnie (z wydaną w pierw przez Zarząd cmentarza kartą, zawierającą bliższe oznaczenie grobu) w Magistracie (Wydz. I. gospodarczy II-gie piętro oficyny, drzwi Nr. 33)

w godz. od 11 do 13 prośbę o pozostawienie w nienaruszonym stanie odnośnego grobu na dalszy czasokres i uiszczyć przepisaną opłatę. O ileby interesowana strona zamierzała wydobyć szczątki zmarłych i przenieść je na miejsce stałe, należy wnieść do Magistratu prośbę o wyznaczenie miejsca za złożeniem opłaty, a do Miejskiego Urzędu Zdrowia osobną prośbę o zezwolenie na ekshumację zwłok.

Po upływie zakreślonego 14-dniowego terminu, nagrobki i krzyże będą bezwarunkowo usunięte, a groby czasowe na tych kwaterach przekopane.

Usunięte nagrobki i krzyże z przekopanych grobów mogą interesowane strony za udowodnieniem własności odebrać w Zarządzie cmentarza w terminie do dnia 30 po ukończeniu przekopania odnośnej kwatery. Po upływie tego terminu zostaną powyższe nagrobki i krzyże sprzedane, a uzyskana ze sprzedaży kwota przeznaczona będzie na fundusz upiększenia cmentarza.

Wykaz nagrobków i krzyżów na grobach kwater B i C przeznaczonych do przekopania.

Kwaterna „B“ dla dorosłych.

L. p.	Imię i nazwisko pochow.	Rok pochow.	Uwaga
1.	Albin Franciszek	1900	Pomnik kamienny.
2.	Adamowicz Aniela	1900	Krzyż drewniany.
3.	Alpińska Stefania	1916	Krzyż żelazny.
4.	Borowiecki Roman	1900	Pomnik kamienny.
5.	Bartkowska Marja	1916	„ „
6.	Białęcka Wincenta	1900	Krzyż drewniany.
7.	Biela Franciszka	1916	„ „
8.	Biela Wojciech	1900	„ „
9.	Bok Teofil	1900	Pomnik kamienny.
10.	Bierówna Marja	1900	„ „
11.	Bernadyński Feliks	1900	Balustrada żelazna.
12.	Berdeki Antoni	1917	Krzyż drewniany.
13.	Berger Karol	1901	Pomnik kamienny.
14.	Czyścik Wincenty	1900	Krzyż drewniany.
15.	Cieszyńska Józefa	1900	Pomnik kamienny.
16.	Ciombor Jan	1917	Krzyż drewniany.
17.	Culek Julja	1917	Pomnik kamienny.
18.	Chodyński Daniel	1900	„ „
19.	Dziekierak Marja	1916	„ „
20.	Dziekan Stanisław	1916	Krzyż drewniany.
21.	Długoszewski Józef	1875	Krzyż żelazny.
22.	Dwurażna Franciszka	1916	Pomnik kamienny.
23.	Florek Sebastjan	1900	Krzyż drewniany.
24.	Fortuna Wojciech	1916	Pomnik kamienny.
25.	Furgat Franciszek	1916	Pomnik krzyż żel.
26.	Gęza Teresa	1916	Krzyż drewniany.
27.	Godziński Józef	1842	Pomnik kamienny.
28.	Gątkowski Adolf	1916	„ „
29.	Godula Wojciech	1900	Krzyż drewniany.
30.	Gwizdowski Kasper	1916	Pomnik betonowy.
31.	Germek Piotr	1900	Pomnik kamienny.
32.	Gołębiowski Antoni	1916	Krzyż drewniany.
33.	Guibillon Wiktorja	1900	„ „
34.	Giza Władysław	1916	Pomnik kamienny.
35.	Górnisiewicz Józef	1917	Krzyż drewniany.
36.	Gąsior Antoni	1916	„ „
37.	Hubisz Wojciech	1916	„ „
38.	Hoffman Kazimierz	1916	„ „
39.	Hołuj Józef	1916	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochow.	Rok pochow.	Uwaga
40.	Halska Zofja	1917	Krzyż drewniany.
41.	Hoffman Józef	1916	„ „
42.	Ignasik Alojzy	1900	Pomnik kamienny.
43.	Jaśkowski Stanisław	1917	Krzyż drewniany.
44.	Janaszek Kunegunda	1900	„ „
45.	Jamrozik Marja	1917	„ „
46.	Jaworska Katarzyna	1917	Pomnik kamienny.
47.	Jasiński Jakób	1917	Krzyż drewniany.
48.	Kamińska Wilhelma	1914	„ „
49.	Konieczny Włodzimierz	1916	Krzyż żelazny.
50.	Krawczyk Antoni	1899	Pomnik kamienny.
51.	Kosterkiewicz Anatol	1900	„ „
52.	Kasprzyk Anna	1916	Krzyż drewniany.
53.	Kicia Bogumił	1915	„ „
54.	Kusek Antoni	1916	„ „
55.	Konieczny Józef	1900	Pomnik kamienny.
56.	Kozłowski Józef	1900	„ „
57.	Klima Kasper	1900	Krzyż drewniany.
58.	Ksyk Jan	1917	„ „
59.	Kahl Karolina	1917	Pomnik kamienny.
60.	Krawczyńska Pelagja	1900	„ „
61.	Kuczmierezyk Bronisław	1900	Krzyż drewniany.
62.	Kubik Agnieszka	1917	Pomnik kamienny.
63.	Krzysztof Stanisław	1917	Krzyż drewniany.
64.	Kędzior Marja	1917	„ „
65.	Liszka Władysław	1916	Krzyż cynkowy.
66.	Łukowska Konstancja	1855	Pomnik kamienny.
67.	Łopatka Marja	1917	Krzyż żelazny.
68.	Morawska Zofja	1916	Krzyż drewniany.
69.	Mikołajska Amalja	1916	„ „
70.	Mąka Jan	1900	Pomnik kamienny.
71.	Mazur Stefanja	1916	Krzyż drewniany.
72.	Mondkiewicz Józef	1917	„ „
73.	Męcki Stanisław	1916	„ „
74.	Nowak Barbara	1916	„ „
75.	Niewiadowska Anna	1916	Pomnik kamienny.
76.	Opalski Michał	1916	Krzyż drewniany.
77.	Pniewski Benedykt	1916	„ „
78.	Pluciński Wincenty	1916	Pomnik betonowy.
79.	Proksch Józef	1916	Krzyż drewniany.
80.	Peterko Marja	1905	Pomnik kamienny.
81.	Piowowski Jan	1916	Krzyż drewniany.
82.	Romanowicz Katarzyna	1916	Pomnik kamienny.
83.	Rausch Anna	1916	Pomnik betonowy.
84.	Rudka Marja	1915	Krzyż drewniany.
85.	Pogaliński Eustachy	1900	Pomnik kamienny.
86.	Ruryło Aurela	1916	Pomnik betonowy.
87.	Radomski Henryk	1916	Krzyż drewniany.
88.	Ropa Bolesław	1917	„ „
89.	Siatko Zofja	1916	Pomnik betonowy.
90.	Syrek Helena	1917	Krzyż drewniany.
91.	Sporek Karolina	1900	Krzyż żelazny.
92.	Skibska Marja	1916	Pomnik kamienny.
93.	Setkiewicz Anna	1916	Krzyż żelazny.
94.	Seckwist Juljan	1916	„ „
95.	Sarko Ignacy	1900	Krzyż drewniany.
96.	Schiprański Włodzimierz	1900	Pomnik kamienny.
97.	Szałmawi Emeryk	1900	Pomnik marmurowy.
98.	Szczurkiewicz Józef	1917	Krzyż żelazny.
99.	Schuhman August	1916	Krzyż drewniany.
100.	Swoboda Emil	1916	Pomnik betonowy.
101.	Schrank Marja	1917	Krzyż drewniany.

L. p.	Imię i nazwisko pochow.	Rok pochow.	Uwaga
102.	Skórczyński Wincenty	1900	Pomnik kamienn.
103.	Stanglik Barbara	1917	Krzyż drewniany.
104.	Skórczyński Wincenty	1906	„ „
105.	Trojanowska Teresa	1916	„ „
106.	Turaczek Antoni	1912	„ „
107.	Telljer Józef	1901	Pomnik kamienny.
108.	Tomaszkiewicz Małgorz.	1900	Krzyż drewniany.
109.	Wajdo Aniela	1899	Pomnik kamienny.
110.	Wierzbiański Edmund	1900	„ „
111.	Wójcikiewicz Leon	1900	„ „
112.	Wieland Jan	1844	„ „
113.	Warzywoda Karol	1900	„ „
114.	Wołkowska Teresa	1901	Krzyż drewniany.
115.	Zboiński Józef	1845	Pomnik betonowy.
116.	Zdybalska Eleonora	1915	Krzyż drewniany.
117.	Zając Jan	1917	Krzyż żelazny.
118.	Zubrzycki Piotr	1900	Pomnik kamienny.
119.	Żurek Ernest	1900	„ „
120.	Żoldani Tadeusz	1917	„ „

Kwatera „C“ dla dorosłych.

L. p.	Imię i nazwisko poch.	Rok poch.	Uwaga
1.	Bielecki Leon	1916	Krzyż drewniany.
2.	Brenik Leona	1899	Płyta kamienna.
3.	Bialik Władysław	1900	Obr. kam. z pulpitem.
4.	Bąk Stefanja	1916	Krzyż drewniany.
5.	Baran Wojciech	1899	Pomnik kamienny.
6.	Bialikiewicz Tadeusz	1899	„ „
7.	Bogdanowicz Wiktorja	1916	Obram. bet. z pomnik.
8.	Belica Karolina	1916	Krzyż drewniany.
9.	Biernat Ignacy	1916	Obramowanie beton.
10.	Bauko Stanisława	1916	Pulpit kamienny.
11.	Czuła Stanisława	1916	Krzyż drewniany.
12.	Cieślukowska Stanisł.	1899	Pomnik kamienny.
13.	Cwik Tomasz	1899	„ „
14.	Cywa Antonina	1916	Krzyż drewniany.
15.	Dobruchowska Paulina	1899	Płyta kamienna.
16.	Druszkiewicz Zygmunt	1916	Krzyż drewniany.
17.	Daczyńska Marja	1916	„ „
18.	Desag Michalina	1916	„ „
19.	Filipowicz Barbara	1883	Pomnik krzyż żelazny.
20.	Follprecht Franciszek	1874	Sarkofag.
21.	Flinta Marja	1916	Krzyż drewniany.
22.	Fraćzek Marja	1916	„ „
23.	Galas Anna	1916	„ „
24.	Gramatyka Józef	1873	Pomnik kamienny.
25.	Gumińska Katarzyna	1916	Krzyż drewniany.
26.	Gbodyńska Stefanja	1899	Obram. kamien. płyta.
27.	Gartner Józef	1899	Obram. kamien. pulpitem.
28.	Grudzińska Zofja	1916	Krzyż drewniany.
29.	Jaworski Eugenjusz	1916	Pomnik kamienny.
30.	Jędrzejowska Magdal.	1916	Krzyż cynkowy.
31.	Janicka Helena	1916	Krzyż drewniany
32.	Hortel Józef	1899	Pomnik kamienny.
33.	Horsak Wilhelm	1916	Obramow. kam. pulpitem.
34.	Halama Anna	1916	Krzyż drewniany.
35.	Koczałka Karol	1916	„ „
36.	Kupiec Michał	1896	Pomnik kamienny.
37.	Krzyżanowski Wojc.	1916	Obram. beton. pomnik.
38.	Kozień Marja	1899	Krzyż drewniany.
39.	Kulik Wojciech	1899	„ „
40.	Kurdziela Anna	1916	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochow.	Rok pochow.	Uwaga
41.	Klimkiewicz Stefan	1916	Krzyż drewniany
42.	Kozakiewicz Piotr	1893	Obram. kam. pulpitem.
43.	Kopera Jan	1899	Krzyż drewniany.
44.	Kakis Franciszka	1899	Obr. bet., krzyż drewn.
45.	Langucka Marja	1916	Pomnik kamienny.
46.	Leśniak Jan	1916	Krzyż drewniany.
47.	Lipińska Zuzanna	1916	„ „
48.	Lachowski Konstanty	1916	Pulpit kamienny.
49.	Litwin Łukasz	1916	Krzyż drewniany.
50.	Lukas Antoni	1916	„ „
51.	Łacka Salomea	1916	„ „
52.	Mielnicka Karolina	1898	„ „
53.	Marchewka Piotr	1915	„ „
54.	Michalik Karolina	1917	„ „
55.	Michalska Emilja	1916	„ „
56.	Markiewska Karolina	1916	„ „
57.	Marjan Walenty	1916	„ „
58.	Machowska Ludwina	1899	„ „
59.	Muszyński Franciszek	1899	Płyta kamienna.
60.	Mucha Antoni	1916	Obr. mur., krzyż drewn.
61.	Makowska Kunegund.	1916	Krzyż cynkowy.
62.	Morys Wawrzyniec	1916	Krzyż drewniany,
63.	Nowak Aniela	1899	Pomnik kamienny.
64.	Nowak Marja	1916	Krzyż drewniany.
65.	Obarzanowski Aleksy	1899	„ „
66.	Opperman Klara	1916	„ „
67.	Olewińska Julja	1906	„ „
68.	Przyliński Jan	1898	Pomnik kamienny.
69.	Pawłowski Kazim.	1898	„ „
70.	Pieniążek Marja	1858	„ „
71.	Pajak Antoni	1898	„ „
72.	Passyga Leon	1898	Krzyż drewniany.
73.	Pruszyńska Anna	1898	„ „
74.	Pietrzycki Ludwik	1916	„ „
75.	Pawlus Wojciech	1916	„ „
76.	Pałczyńska Antonina	1916	Krzyż żelazny.
77.	Politowicz Władysł.	1916	Krzyż drewniany.
78.	Parczyński Franc.	1899	Płyta kamienna.
79.	Papierz Feliks	1916	Obramow. betonowe.
80.	Piekarska Anna	1916	Krzyż drewniany.
81.	Razowska Anna	1899	Krzyż cynkowy.
82.	Rusin Katarzyna	1899	Krzyż drewniany.
83.	Sanak Lucja	1916	„ „
84.	Szarek Teofila	1917	„ „
85.	Siedlicka Wanda	1916	„ „
86.	Szczerska Marja	1916	Pulpit kamienny.
87.	Struzik Anna	1874	Płyta kamienna.
88.	Skrabanek Józef	1899	Obramow. kamienne.
89.	Susuł Kazimierz	1916	Krzyż drewniany.
90.	Święcicki Tomasz	1874	„ „
91.	Serafin Sebastjana	1899	„ „
92.	Salusztowicz Antoni	1899	Pomnik kamienny.
93.	Schmidt Stanisława	1916	Krzyż drewniany.
94.	Świętowska Małg.	1916	„ „
95.	Sanak Józef	1899	Pomnik kamienny.
96.	Szumińska Agn.	1899	„ „
97.	Tyrkowska Marja	1899	Krzyż drewniany.
98.	Treutler Stanisław	1875	Pomnik kamienny.
99.	Turek Adam	1899	„ „
100.	Uznański Szczep.	1898	„ „
101.	Worytkiewicz Anna	1898	Krzyż drewniany.
102.	Worytkiewicz Józef	1899	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochow.	Rok pochow.	Uwaga
103.	Werny Gerard	1916	Grobowiec.
104.	Witek Marjanna	1916	Krzyż drewniany.
105.	Webriło Seweryn	1916	Obramowanie kamienne.
106.	Zarzycki Jan	1899	" "

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 22083/1928 Kraków, dnia 22 czerwca 1928.

VI.

Komunikacja w ulicy św. Bronisławy.

ROZPORZĄDZENIE.

Na podstawie postanowień § 4 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w stoł. król. mieście Krakowie“ z dnia 14-go czerwca 1927 L. B. P. 7069/927, Magistrat w porozumieniu ze Starostwem grodzkiem, wydaje następujące zarządzenie:

§ 1.

Począwszy od dnia 1 lipca 1928 przejazd wszelkich prywatnych wozów motorowych (jak samochody, motocykle itp.) ul. św. Bronisławy na jej całej przestrzeni jest zabroniony, a to w dniu powszednie w godzinach od 16-tej do 20-tej (4 popołudniu do 8 wieczór a w niedzielę i święta od 11-tej do 13-tej i od 16-tej do 20-tej (11 przedpołudniem do 1 po południu i od 4 popołudniu do 8 wieczór).

§ 2.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia ulegną po myśli art. 21 i 21a ustawy z dnia 7 października 1921 Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656 w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14-go lutego 1928 Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 151 ex 1928 karze grzywny lub aresztu, albo obu tym karom łącznie.

Nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia czuwać będą organa miejskie i Policji Państwowej.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 19539/1928 Kraków, dnia 22 czerwca 1928.

VII.

Kąpiele w Wiśle.

OBWIESZCZENIE.

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości, że Magistrat oznaczył następujące miejsca do kąpiei, względnie pławienia i pojenia koni w Wiśle na rok 1928:

A. Do kąpiei dla mężczyzn: a) po prawym brzegu Wisły:

1) od km 74 do 74'3, tj. od wapiennika miejskiego w Dzielnicy XI do drugiego przepustu w obwałowaniu Wisły (dla wojska),

2) od km 74'3 do 74'6,
3) od km 75'1 do 75'3,
4) od km 76'9 do 77'1,
5) od km 79'5 do 79'8 poniżej mostu kolejowego obok stacji Podgórze-Wisła;

b) po lewym brzegu Wisły:
6) poniżej skały zwierzynieckiej do ujścia Rudawy.
B. Do kąpiei dla kobiet i dzieci: a) po prawym brzegu Wisły:

7) poniżej mostu dębnickiego obok dawnej willi Rożnowskich aż do wylotu ujścia z przelewu burzowego.

C. do pławienia koni: a) po prawym brzegu Wisły:
1) naprzeciw garbarni w Ludwinowie;

b) po lewym brzegu Wisły:
2) przy folwarku P. P. Norbertanek (zjazd z ul. Ks. Józefa przy warsztacie mechanicznym p. Barana),
3) przy wylocie ulicy Dojazdowej poniżej lewej rampy,

4) przy placu Groble 100 m poniżej mostu dębnickiego.

We wszystkich innych wyżej nie wymienionych miejscach kąpać się ani też poić koni nie wolno.

Miejsca przeznaczone do kąpiei i pojenia koni oznaczono stosownymi napisami zapomocą tablic ustawionych nad brzegami Wisły.

Kąpiel dozwolona jest przy stanie wody 2'00 m poniżej 0 na wodowskazie umieszczonym przy starym drewnianym moście, jedynie w czasie od godziny 7-mej rano do godziny 9-tej wieczorem.

Zakazuje się kąpania:

a) dzieciom i niepełnoletnim bez nadzoru i opieki, oraz bez należytego ubrania kąpielowego,

b) zbliżania się i kąpania mężczyznom w miejscach na kąpiel dla kobiet przeznaczonych,

c) wdrapywania się na mury bulwarowe Wisły, chodzenia po szkarpach Wisły i ich niszczenia, zanieczyszczania brzegów rzeki, oraz wrzucania do Wisły kamieni, względnie usuwania kamieni, stanowiących opaski Wisły dla jej regulacji,

d) czerpania w miejscach do kąpiei przeznaczonych piasku i pogłębiania w ten sposób dna rzeki.

Nad przestrzeganiem przepisów tego obwieszczenia czuwać będą organa miejskie, t. j. straż bezpieczeństwa zorganizowana z personalu Miejskiej Straży pożarnej oraz organa Policji Państwowej.

Do zarządzeń tych organów kąpiący mają się ściśle zastosować.

Przekraczający przepisy niniejszego obwieszczenia karani będą, o ile przekroczenia nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6-go października 1901 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108, przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21-go stycznia 1924 Dz. U. R. Nr. 9 poz. 89 grzywnami do 200 zł, ewentualnie karą aresztu do 20 dni.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 13455/1928

Kraków, dnia 25 czerwca 1928.

VII.

Zmiana rozporządzenia Magistratu o latarniach dla oświetlenia liczb porządkowych na domach.

ROZPORZĄDZENIE.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 24-go maja 1928 postanawia się co następuje:

§ 1.

1) § 5 rozporządzenia Magistratu z dnia 10-go listopada 1924 L. 16452/924/I. b. o latarniach dla oświetlenia liczb porządkowych na domach otrzymuje brzmienie:

„Właściciel realności obowiązany jest zwracać Gminie miasta Krakowa koszty zużycia prądu elektrycznego, potrzebnego do oświetlenia latarni, w wysokości dotychczas opłacanej.

Utrzymanie latarni w należyłym stanie oraz wymianę zużytych żarówek za zwrotem żarówek zużytych

przeprowadza Elektrownia miejska własnym kosztem: Zaległe należitości za zużycie prądu ściągane będą w drodze egzekucji administracyjnej“:

2) § 7 otrzymuje brzmienie:

„Latarnie świecić należy od zmroku aż do rana dnia następnego.

W tym celu obowiązany jest właściciel realności, względnie stół domu zaświecić latarnie z chwilą zapalenia lamp ulicznych, a gasić je w okresie od 1-go kwietnia do 30 września o godzinie 5-tej rano, zaś w okresie od 1 października do 31 marca o godzinie 7-mej rano, tj. w godzinach otwierania bram domów“.

3) § 8 znosi się:

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, równocześnie tracą moc obowiązującą §§ 5, 7, 8 rozporządzenia Magistratu z dnia 10-go listopada 1924 L. 16425/924/I. b. o latarniach dla oświetlenia liczb porządkowych na domach.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

Wykaz

konsensów budowlanych, wydanych w czerwcu 1928 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. I.				
Małop. Tow. Rolnicze	lokal biurowy	Szczepańska 8	Z. Szufa	3508
Zbór ewangiel.	nadbud. II p.	Grodzka 58	A. Dostal	3829
Dudziak Kajetan	przebud. wew. part. I i II p.	Florjańska 47	J. Chmielewski	14
Vogler Szymon	lokal sklepowy	Poselska 9	Goldwasser	2438
Dz. III.				
Goldberger Leopold	przerob. sieni na garaż samochod. w ofic.	Zwierzyniecka 30	Ł. Rok	5300
Dz. IV.				
Bzowska Stefania	parter. stróżówka	Łobzowska 27	Stobiecki	1646
Dz. VI.				
Kornreich Julja	nadbud. III p.	Rakowicka 19	S. Baum	4344
Bernard Monderer	nadb. III. p. mansard. w skrzydle oficyn.	Radziwiłłowska boczna	Z. Prokesz	4360
Dz. VIII.				
A. Kremer	przebud. wychodków	pl. Nowy 9	Z. Prokesz	3305
Hirschberg Elka	przebud. wychodków	Brzozowa 4	Z. Prokesz	1673
Scheuer Salomea	dom IV p.	róg Starowiślnej i Przemyskiej	Oberleder	863
Meitlis Izrael	dom IV p. miesz. z ofic.	Starowiślna 87	Ritterman	2351
Dz. X.				
A. Bielec	dom I p.	Zielna 215/5	Stadnicki	3580
Kajder Michał	dom II p.	przecznica ul. Twardowskiego	Grünberg	3569
Janusz Marja	przyziemna dobud.	Rozdroże 20	J. Bujas	1301
Henryk i Marja Cieluch	dom I p.	boczna Wierzbowej lk. p. gr. 35/7	J. Karwat	4434
Kasprzyk Michał	dom I. p.	Zielna przedłuż. lk. p. gr. 215/3	E. Skawiński	3578
Mazur	przyziemny dom	Zielna lk. 25/7	Stadnicki	3528

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. X.				
Wolski	przyziemny dom	Zielna lk. 515/9 515/10	Stadnicki	3581
K. Brzeziński	dom przyziemny	dtto lk. 215/6	dtto	3576
J. Mikołajczyk	I p. dom	dtto lk. 215/8	dtto	3577
Soroczyński	przyziemny dom	dtto lk. 215/4	dtto	3579
Dz. XI.				
Sz. Feldblum	pl. dod.	Barska 32	— —	3438
Wł. Kowalówka	garaż	Rolna 14	St. Kumala	4322
Włodz. Braun	garaż	Powroźnicza 6	Chmielewski	3980
Wolf Finder	nadb. II. p.	Zamkowa 18	T. Riedel	4033
Dz. XII.				
Kazim. Michniak	szopa na kafle	Flisacka 24	Wexner	2627
Dr. Henryk Pachoński	dom front. IV. p. i ofic.	Al. Krasińskiego 8	Piwowarczyk	4818
Dz. XIII.				
Honorata Baran	pl. dod. part. dobud. i nadbud. I. p.	Ks. Józefa 6	Ritterman	3981
Konwent Norbertanek	wybiecie otworu bramow. osadzenie bramy wjazd. w murze parkanowym	Kościuszki 88	Gawlik	2349
Dz. XV.				
Komis. zarząd. wyższ. Studium Handl.	nadbud. III. p.	Sienkiewicza 4	E. Ronka	2410
L. Łysiak	przebud. pralni	Raławicka 2	T. Bujas	3695
Dz. XVI.				
W Laskowski	dom part.	J. Lea lwh. 417	Burzyński	1334
Franc. Czekańska	mur. wychod. z dołem kloacz. i zbiornik na popiół	Przeskok 20	E. Oraczewski	1167
Stef. i Ludwik Buczakowie	part. dom z poddaszem	droga polna przy ul. Bronowickiej lk. 298/3	Stobiecki	1169
Dz. XVII.				
St. Wisner	ofic. II. p. domu	Friedleina	Szufa	2211

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. XVII.				
Ewa Ramza	prow. ogrodzenie	Lubelska wh. 531	— —	3274
Zarzecki Janusz	zmiana podziału mieszk. pl. dod.	Al. Słowackiego wh. 2971	J. Zarzecki	4876
Józef Zbroja	dom przyziemny z poddaszem bud. gosp. i ogrodz.	droga polna nad Sudo- łem wh. 636 lk. 868	E. Oraczewski	3859
Andrzej Kawalec	pl. dod. bud. part. drew. ofic domu	Łokietka 24	E. Oraczewski	2416
L. Konik	dom parter	Łokietka 37	Stobiecki	3479
J: Szostek	dom II. p.	Friedleina wh. 47	Kaczmarczyk	2484
Dz. XVIII.				
J. Szostek	oparkanie	Składowa róg Friedleina	Kaczmarczyk	3311
Dz. XIX.				
Mianowska	I. p. dom stróżówka	Mogilska boczna	St. Czapnicki	3494
Dz. XXI.				
Dyr. Kol. Państw.	nadbud. II. p.	Płaszów	Dyr. kol. Pań.	3651
Jan Kuzak	dom przyziemny	Płaszowska bocz. lk. 708/6	A. Sołtys	3125
Dz. XXII.				
Spirer Chaim	bud. prowiz.	Krzemionki	A. Czunko	4659
Kalendkiewicz Anastazja	mieszk. poddasz II. p. front	Krasickiego 22	— — —	4609
Ch. i F. Preis	dom I. p.	Parkowa 2	Grünberg	862
Oskar Goldschmied	przebud. I. p.	Józefińska 25	Z. Prokesz	3046
Stanisław Dębski	kuchnia pokój i klozet	Krasickiego 3	Kramarski	3210
Stanisław Ostrowski	pl. dod. nadbud. II. p.	Kalwaryjska 90	A. Sołtys	3152
Baruch Lichtig	klozet na I. p.	Brodzińskiego 1	Feldman	3294
Stanisława Kosińska	podwyż. ofic.	Janowa Wola 11	St. Juszczyk	3487
F. Zollman	nadb. I. p. of.	Kalwaryjska 26	Z. Prokesz	2991
Selinger	nadbud. III. p.	Kalwaryjska 46	Grünberg	3660
Tow. dom robotn.	III. p. dom	Smolki	E. Ronka	2365

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Wykaz ulic i placów z przydziałami do poszczególnych parafij.**Parafja św. Anny obejmuje następujące aleje, ulice i place.**

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Aleja Krasińskiego	L. nieparzys. wszystkie	18	Plac Kossaka	
2	„ Mickiewicza	L. nieparzyste od 1—7	19	„ Szczepański	L. 1, 2, 3
3	św. Anny		20	Podwale	
4	Bożego Miłosierdzia		21	Retoryka	
5	Czapskich		22	Rynek Główny	L. parzyste i nieparzyste 27—30
6	Dunajewskiego	planty	23	Smoleńska	
7	Felicjanek		24	Straszewskiego	L. parzyste i nieparzyste 18—29
8	Garncarska		25	Studencka	
9	Gołębia	L. 7—13 i 12—24	26	Szewska	L. 13—27 i parzyste wszystkie
10	Jabłonowskich		27	Wenecja	
11	Jagiellońska	L. 8—22 i nieparzyste wszystkie	28	Wiślna	L. nieparzys. wszystkie
12	Kapucyńska		29	Wolska	
13	Krupnicza	L. parzyste wszystkie	30	Wygoda	
14	Loretańska		31	Zwierzyniecka	L. nieparzys. wszystkie
15	Mała		32	Żabia	
16	Olszewskiego Karola				
17	Plac Jabłonowskich				

Parafja Bożego Ciała.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Augustjańska		26	Orzeszkowej	
2	Bartosza		27	Paulińska	
3	Berka Joselewicza		28	Piekarska	
4	Bocheńska		29	Plac Bawół	
5	Bonifraterska		30	„ Nowy	
6	Bożego Ciała		31	„ Wolnica	
7	Brzozowa		32	Nadbrzezie	
8	Ciemna		33	Podgórska	L. nieparzyste i parzyste 1—27
9	Dajwór		34	Przemyska	
10	Dietłowska	L. nieparzys. wszystkie	35	Rabina Meiselsa	
11	Estery		36	Rzeszowska	
12	Gazowa		37	św. Sebastjana	L. nieparz. od 25 i parzyste od 26 do końca
13	Halicka		38	Skaleczna	
14	Izaaka		39	Skawińska	
15	Jakóba		40	św. Stanisława	
16	Józefa		41	Starowiślna	L. nieparz. od 29 do końca i parzyste od 26 do końca
17	św. Katarzyny		42	Szeroka	
18	Kordeckiego		43	Trynitaraska	
19	Krakowska		44	Warszauera	
20	Kupa		45	św. Wawrzyńca	
21	Lewkowa		46	Wąska	
22	Miodowa		47	Węgłowa	
23	Mostowa		48	Wrzesińska	
24	Na Przejściu	nazwa projektowana			
25	Nowa				

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
59	Nowo-otwierająca się ul.	Koło dworca Płaszów ku Woli Duchackiej	93	Saska	
60	Orawska		94	Smolki	
61	Parkowa		95	Sokolska	
62	ks. Piotra Skargi		96	Solna	
63	Plac Lasoty		97	Spiska	
64	Plac tzw. „Przystanek“		98	Staromostowa	
65	„ Serkowskiego		99	Stroma	
66	„ Zgody		100	Swoboda	
67	Płaszowska		101	Swoszowicka	
68	Płaszowska-Boczna		102	Szkolna	
69	Podskale		103	Szwedzka	Dz. IX.
70	Prokocimska		104	Śliska	
71	Przecznica ul. Gromadzkiej		105	Targowa	
72	„ „ Gumniska		106	Tarnowskiego	
73	„ „ Krzywda		107	Traugutta	
74	„ I i II ul. Myśliwskiej		108	Turecka	
75	„ ul. Sarmackiej	pierwsza prawoboczna	109	Wadowicka	
76	Przełęcz		110	Wałowa	
77	Przemysłowa		111	Wapienna	
78	Przewóz		112	Warneńczyka	
79	Przy Moście		113	Węgierska	
80	Puszkarska		114	Wiejska	
81	Redemptorystów		115	Wielicka	
82	Rejtana		116	Widok	
83	Retmańska		117	Wilga	
84	Rękawka		118	Wita Stwosza	
85	Robotnicza		119	Wodna	
86	Romanowicza		120	Wróbla	Dz. IX.
87	Rozdroże	Dz. IX.	121	Zabłocie	
88	Rybitwy		122	Zakopiańska	
89	Rydłówka		123	Zamknięta	
90	Rynek Podgórski		124	Zamojskiego	
91	Salinarna		125	Za Torem	
92	Sarmacka		126	Zatorska	

Parafia św. Kazimierza.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Barakowa		15	Okopy	
2	Cystersów		16	Opłotki	
3	Czyżyńska		17	Pasterska	
4	Fabryczna		18	Piaski	
5	Gliniana		19	Plac Błonie Beszcz	
6	Grzegórzecka	L. nieparz. od 49 do końca i parzyste od 46 do końca	20	Podgórska	L. 34 i dworzec kolejow.
7	Jachowicza		21	Rzeczysko	
8	Kosynierów		22	Rzeźnicza	L. parzyste
9	Krucza		23	Rzeźniczej-Boczna	
10	Miedziana		24	Sierpowa	
11	Miedzianej-Przedłużenie		25	Wandy	
12	Mogilska		26	Wiązowa	
13	Niepołomska		27	Wieczysta	
14	Ojcowska		28	Zajęcza	

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
15	Mikołajska	L. nieparzyste 1—21 i parzyste 2—18	24	Rynek Mały	
16	Na Gródku		25	Sienna	
17	Pijarska	L. nieparzyste 1—17 i parzyste 2—12	26	Sławkowska	
18	Plac Dominikański	L. porządkowa 1, 2, 3	27	Stolarska	
19	„ Marjacki		28	Szczepańska	
20	„ Szczepański	L. parzyste i nieparzy- ste od 4—9	29	Szewska	L. nieparzyste od 1—11
21	„ W. W. Świętych	L. parzyste i nieparzy- ste od 6—11	30	Szpitalna	L. nieparzyste 1—19 i parzyste 2—28
22	Reformacka		31	św. Tomasza	L. nieparzyste 1—33 i parzyste 2—28
23	Rynek Główny	L. porz. 1—26 i 31—47	32	Wiślna	L. parzyste wszystkie

Parafia N. P. Marji z Lourdes.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Aleja 3 Maja	L. nieparzyste od 9—13	18	Miechowska	
2	Bartosza Głowackiego		19	Misjonarska	
3	Bronowicka		20	Mydlnicka	
4	Bronowickiej-Boczna		21	Nad Młynówką	za Cichym Kącikiem
5	Chocimska		22	Nowowiejska	L. nieparzyste
6	Czarnowiejska	L. nieparz. od 71—97 i parzyste od 60—82	23	Obopólna	
7	Dojazd do ul. J. Lea		24	Piastowska	
8	„Dostęp Łobzowski“ tzw.	w ul. Kazimierza Wiel- kiego	25	Podchorążych	
9	Gnieźnińska		26	Przeskok	
10	Gramatyka		27	Raławicka	L. parzyste od zetknięcia się z ide- alnym przedłużeniem ul. Urzędniczej
11	Juljusza Lea	L. nieparz. od 31—163 i parzyste od 12—110	28	Reymonta	
12	Kawiory		29	Rolnicza	
13	Kazimierza Wielkiego	L. nieparz. od 67—125 i parzyste od 78—150	30	tzw. Szlachetowskiego	nowootwarta równole- gła do ul. Jul. Lea
14	Litewska	L. nieparz. od 57—61 i parzyste od 54—60	31	Urzędnicza	L. parzyste
15	Lucjana Rydla	nazwa projektow. droga do fortu Boczna Jul. Lea	32	Wojskowa	
16	Łączna		33	Wrocławska	L. nieparz. od 71—91 i parzyste od 52—84
17	Mazowiecka	L. nieparz. od 113—159 i parzyste od 92—138	34	Zakątek	

Parafia św. Mikołaja.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Aleja Królewska	L. nieparzyste od 33—85	13	Duchacka	
2	Andrzeja Potockiego	L. nieparzyste i parzy- ste od 9—20	14	Dwernickiego	
3	Arjańska		15	Grunwaldzka	nazwa projekt.
4	Blich		16	Grzegórzecka	L. nieparz. od 1—47 i parzyste od 2—44
5	Bohdana Zaleskiego	nazwa projekt.	17	Jana Kasprowicza	nazwa projekt.
6	Bonerowska		18	Kielecka	„ „
7	Bosacka		19	Kołatąja	„ „
8	Botaniczna		20	Kopernika	
9	Celarowska		21	Kurkowa	
10	Chodkiewiczza		22	Librowszczyzna	
11	Czerwona		23	Lubicz	L. nieparz. od 7—29 i parz. od 10 do końca
12	Dietłowska	L. parzyste od 78—94			

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
24	Lubomirskiego		43	Radziwiłłowska	L. nieparzyste wszystkie i parzyste od 2—16
25	św. Łazarza		44	Rakowicka	z cmentarzem
26	Masarska		45	Rymarska	nazwa projekt. boczna Mogiłskiej koło tartaku Karwata
27	Modrzewiowa	z wyjątkiem rogatki Nr. 1	46	Rzeźnicza	L. nieparzyste
28	Mogiłska	L. parzyste wszystkie	47	Sadowa	
29	Mogiłska-Boczna	koło tartaku	48	Sołtyka	
30	Moniuszki	nazwa projekt.	49	Starowiślna	L. parzyste od 2—22
31	Morsztynowska		50	Strzelecka	
32	Niecała	L. nieparzyste 11, 13 i parzyste 12, 14	51	Śniadeckich	
33	Nowo-otwierająca się ul.	obok ul. Grzegorzeckiej	52	Topolowa	
34	„ „ „ „	obok ul. Mogiłskiej na gruntach poolszańskich	53	Wielopole	
35	Oficer. Osiedle Mieszkaniowe	tzw. nowootw. przy ul. Mogiłskiej	54	Wileńska	
36	Okopy		55	Wincentego Pola	
37	Olszańska		56	Wiślicko	
38	Olszowa		57	Wiśniowa	
39	Pańska	L. nieparz. wszystkie	58	Zybkiewicza	
40	Podgórska	L. nieparzyste i parzyste od 28—30	59	Zygmunta Augusta	
41	Prandoty		60	Żółkiewskiego	
42	Prochowa		61	Żytnia	

Parafia św. Salwatora.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Aleja Zym. Krasińskiego	L. parzyste wszystkie	24	Prywatna	
2	„ 3 Maja	Park K. S., „Cracovia“	25	Przeznica I. i II. ulicy Król. Jadwigi i Emaus	
3	Anczyca		26	Przeznica po stronie lewej ul. Królowej Jadwigi poza ulicą Spadzistą	
4	św. Bronisławy		27	Przeznica ul. Księcia Józefa, projekt. ul. Kamedulska	
5	Dojazdowa		28	Przeznica ul. Salwatorskiej	
6	Drożyna		29	Przeznica ul. Senatorskiej	
7	Emaus		30	Przegon	
8	Filarecka		31	Rozdroże	Dz. X.
9	Flisacka		32	Salwatorska	
10	Gontyna		33	Senatorska	
11	Jaskółcza		34	Słoneczna	
12	Kasztelańska		35	Smoleńska	Dz. XII.
13	Kazimierza Morawskiego		36	Spadzista	
14	Kopiec Kościuszki		37	Syrokomi	
15	Kraszewskiego		38	Tadeusza Kościuszki	
16	Królowej Jadwigi		39	Tatarska	
17	Księcia Józefa		40	Ujejskiego	
18	Lelewela		41	Włóczków	
19	Łowiecka		42	Zaścianek	
20	Malczewskiego Jacka				
21	Na Błoniach				
22	Na Stawach				
23	Piastowska				

Parafia św. Szczepana.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	Aleja Artura Grottgera		3	Aleja Mickiewicza	L. nieparzyste od 9—63 i parzyste wszystkie
2	„ 3 Maja	L. nieparzyste od 1—9			

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
4	Aleja Słowackiego	L. nieparzyste 1—25 i parzyste wszystkie	39	Obożna	
5	Ambrożego Grabowskiego		40	Piotra Michałowskiego	
6	Asnyka		41	Plac Kazimierza Wielkiego	
7	Basztowa	L. porz. parzyste i nie- parzyste od 1—9	42	Pomorska	
8	Batorego		43	Poznańska	
9	Biskupia		44	Prądnicka	L. porządkowe parzyste wszystkie
10	Boczna		45	Raławicka	L. porz. nieparzyste
11	Cieszyńska		46	Rajska	
12	Czarnowiejska	L. nieparzyste od 1—69 i parzyste od 2—58	47	Reymonta	po przecięciu z ideal- nem przedłużeniem ul. Urzędniczej
13	Czysta		48	Ruska	
14	Dolnych Młynów		49	Rzeczna	
15	Droga do Toń		50	Siemiradzkiego	
16	Dunajewskiego		51	Sienkiewicza	
17	Friedleina		52	Skarbowska	
18	Garbarska		53	Składowa	
19	Jana Kochanowskiego		54	Stomnicka	
20	Józefitów		55	Sobieskiego	
21	Juljusza Lea	L. nieparzyste od 1—29 i parzyste od 2—10	56	Stanisława Wyspiańskiego	
22	Karmelicka		57	Staszica	
23	Kazimierza Wielkiego	L. nieparzyste od 1—65 i parzyste od 2—76	58	Szlak	L. nieparzyste od 1—13 i parzyste od 2—12
24	Kmieca		59	Szopena	
25	Konarskiego		60	Szujskiego	
26	Kościelna		61	Śląska	
27	Kremerowska		62	Świętokrzyska	
28	Krowoderska	L. porz. parzyste	63	Świstackiego	
29	Krupnicza	L. nieparz. wszystkie	64	św. Teresy	
30	Kujawska		65	Urzędnicza	L. nieparzyste
31	Lenartowicza		66	Warzywna	
32	Litewska	L. nieparzyste od 1—55 i parzyste od 2—52	67	Wójtowska	
33	Lubelska		68	Wrocławska	L. nieparzyste 1—69 i parzyste od 2—50
34	Łobzowska		69	Wybickiego	
35	Łokietka		70	Zbożowa	
36	Mazowiecka	L. nieparz. od 1—111 i parzyste od 4—90	71	Zbrojów	
37	Młynówka		72	Zdrowa	nazwa projekt. boczna Prądnickiej
38	Nowowiejska	L. parzyste	73	„Pod Fortem“	nazwa tymczasowa

Parafja św. Wacława.

Terytorjum tego urzędu obejmuje samo wzgórze Wawelskie.

Parafja W. W. Świętych.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
1	św. Agnieszki		9	Jasna	
2	Bernardyńska		10	Kanonicza	
3	Dietłowska	L. parzyste od 2—76 wraz z szkołą barakową na plantach	11	Koletek	
4	Dominikańska	L. nieparz. od 1—5	12	Plac Bernardyński	
5	Franciszkańska	L. parzyste od 2—6	13	„ Dominikański	L. porz. 4, 5, 6
6	św. Gertrudy	Dz. I. i VII.	14	„ św. Magdaleny	
7	Grodzka	L. nieparz. 19 do końca i parzyste 26 do końca	15	„ na Groblach	
8	św. Idziego		16	„ W. W. Świętych	L. parz. i nieparz. 1—5
			17	Podzamcze	Dz. I, II, III.

L. p.	Ulice — place	Uwaga	L. p.	Ulice — place	Uwaga
18	Poselska	Dz. VII.	25	Stradomska	L. parzyste i nieparzyste od 1—17
19	Powiśle		26	Straszewskiego	
20	Rybaki		27	Tarłowska	
21	św. Sebastjana		28	Tenczyńska	
22	Senacka		29	Zielona	
23	Smocza		30	Zwierzyniecka	
24	Starowiślna	L. nieparz. od 1—27			

U w a g i: 1. Poza wymienionemi wyżej parafjami, istnieją z właściwością dla całego miasta:

- a) Parafia Grecko-katolicka św. Norberta;
  - b) Parafia Ewangelicka W. A. św. Marcina;
  - c) Gmina im. Zmartwychwstania Pańskiego Starokatolickiego kościoła w Krakowie;
- B) z właściwością do czynnych wojskowych i ich rodzin:
- a) Szefostwo Duszpasterstwa Katolickiego D. O. K. Nr. 5 w Krakowie;
  - b) D. O. K. Nr. 5. w Krakowie, Szefostwo Duszpasterstwa Prawosławnego.

2. W sprawach metrykalnych czynne są obok urzędów parafjalnych:

- a) Urząd Kapelanji Domu Ubogich Fundacji Helców;
- b) Urząd Kapelanji Szpitala św. Łazarza;
- c) Rzymsko-katolickie Duszpasterstwo 5 Szpitala Okręgowego w Krakowie;
- d) Izraelicki Urząd Metrykalny w Krakowie;
- e) Izraelicki Urząd Metrykalny w Krakowie Dz. XXII;
- f) Urząd Metrykalny dla bezwyznaniowych przy Magistracie w Krakowie.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

P. **Jan Nowak**, plutonowy M. Straży Pożarnej mianowany został z dniem 1-go lipca 1928 r. sierżantem M. Straży Pożarnej z poborami XI grupy uposażenia szczebel **d.** (L. prez. 3432/28)

P. **Jan Uljarczyk**, prowiz. manipulant kancel. Zakładu czyszczenia m., mianowany został z dniem 1-go stycznia 1928 roku kontrolorem obwodowym Zakładu czyszczenia m. z poborami XI. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2745/28).

EMERYTURY.

P. **Karol Stanisław 2 im. Kolomażnik**, kancelista Magistratu, przeniesiony został z powodu trwającej nieprzerwalnie dłużej niż 6 miesięcy choroby z dniem 15 maja 1928 r. w czasowy stan spoczynku na przeciąg 1 roku tj. do dnia 15-go maja 1929 r. i otrzymał począwszy do dnia 16-go maja 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 16 lat od uposażenia służbowego tj. X. grupy szczebel **c.**

(L. prez. 3245/28).

P. **Wacław Magnuski**, dozorca Zakładu cz. m., przeniesiony został z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby z dniem 31 maja 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał począwszy od dnia 1 czerwca 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 16 lat od uposażenia służbowego tj. XV. grupy szczebel **c.**

(L. prez. 4254/28).

P. **Walenty Paruch**, b. palacz gmachu Magistratu, otrzymał na drodze łaski od 1 kwietnia 1928. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie w wysokości 60% uposażenia XVI. grupy szczebel **c.** (L. prez. 5399/28).

P. **Salomea Kowalska**, wdowa po emer. robotniku teatru miejsk., otrzymała od 1 maja 1928 r. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie emerytalne (miesięcznie w ilości 81 punktów). (L. prez. 5397/28).

Sprawozdania z posiedzeń Sekcji i Komisji Rady m.

Dnia 6 czerwca br. w obecności Pp. Wiceprezydentów Ostrowskiego i Dra Wielgusa odbyło się posiedzenie **Komisji dla miejskich zakładów przemysłowych**, na którym Komisja przyjęła zamknięcie rachunków Krakowskiej Gazowni miejskiej za rok administracyjny po dzień 31 marca 1928 i z uznaniem skontatowała bardzo dobre wyniki tak techniczne jak i administracyjne, za co wyraziła Dyrektorowi Gazowni i personalowi słowa pełnego zadowolenia.

Komisja drogowo-kanalowa i gruntowa na posiedzeniu w dniu 13 czerwca br. pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Wielgusa, w obecności Wicepre-

zenta m. Dr. Schneidra, uchwaliła wnioski upoważniające Komisję drogowo-kanalową i gruntową do zatwierdzania imieniem Rady miasta spraw odnoszących się do regulacji i urządzenia ulic w myśl nowego prawa budowlanego. Następnie zatwierdziła: 1) ofertę na dostawę cementu do robót miejskich 2) przyjęła do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z uporządkowania dojazdu do placu sportowego „Cracovia“ 3) zatwierdziła wnioski odnoszące się do budowy dalszej części kanału miejskiego w ul. Zabłocie Dz. XXII. i skanalizowania placu Marjańskiego. Łącznie z podjęciem uporządkowaniem ulicy Szpitalnej uchwaliła również i uporządkowanie całego placu Św. Ducha według przedłożonego projektu Bud. m. B. 4) Zarówno uchwaliła uporządkowanie placu Nowego Dz. VIII., ul. Jabłonowskich, Studenckiej i Słonecznej do przedłużenia ulicy Wolskiej, jak również i szlaku automobilowego prowadzącego ulicami Krakusa, Targową, Józefińską i pl. Zgody Dz. XXII. Później zatwierdziła niweletę ulicy Wolskiej od Alei Krasieńskiego przez Błonia do mostu na Rudawie. W końcu rozpatrywała projekt odwodnienia dzielnic wschodnich w związku z odwodnieniem mających się budować Zakładów państwowych monopolu spirytusowego na gruntach skarbowych naprzeciw stacji kolejowej w Dąbiu.

Komisja dla miejskich zakładów przemysłowych na posiedzeniu odbytem w dniu 14 czerwca br. pod przewodnictwem wiceprezydenta m. Dra P. Wielgusa, w obecności wiceprezydenta Ostrowskiego wybrała na skutek uchwały Rady miasta Komisję składającą się z 5 radców miejskich celem zbadania urządzeń w Elektrowni miejskiej w związku z ostatnim wypadkiem przy przerwie prądu.

Następnie Komisja wysłuchiwała sprawozdanie Dyrektora Miejskich Zakładów Ceramicznych Inż. Mena-schego za rok gospodarczy 1927 wykazujące wzrost tak produkcji, jak i sprzedaży we wszystkich działach gospodarki M. Zakład. Ceram. od 30—50%.

Na wniosek p. radcy Adelmanna przyjęto do wiadomości — zamknięcia rachunkowe oraz bilanse miejskich zakładów ceramicznych za rok 1927 wyrażając Dyrekcji absolutorjum oraz całemu personalowi zajętemu uznanie za przyczynienie się do korzystnego wyniku bilansowego. Z wykazanego łącznego zysku zł. 187.396.40, przeznaczono:

a) Gminie m. Krakowa, jako czysty zysk zamiast uchwalonej budżetem kwoty: zł. 50.000, obecnie zł. 80.000.

b) na dalsze zasilenie funduszu zapasowego celem budowy domów mieszkalnych zł. 80.000.

c) na renumerację dla personalu urzędniczego i robotniczego zł. 27.396.40.

Pod przewodnictwem Radcy m. Inż. Turskiego i przy współdziałaniu Wiceprez. m. Dra Schneidra i Dra Wielgusa odbyło się dnia 15 czerwca br. **posiedzenie Sekcji ekonomicznej Rady m.**

Sekcja załatwiła sprawę dostawy sukna na mundury dla niższych funkcjonariuszy gminnych i miej. Straży pożarnej.

Poza tem uchwaliła Sekcja przedłożyć Radzie miejskiej do zatwierdzenia wnioski Magistratu w spra-

wie sprzedaży gruntu gm. w Dz. XXII. pod budowę domu prywatnego, oraz gruntu gm. dla wyrównania granic, dalej w sprawie zamiany skrawków gruntowych w Dz. XI. między Gminą a osobą prywatną, wreszcie w sprawie zmiany konfiguracji parcel przy Alei pod Kopcem w Dz. XXII.

Dnia 15 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Dr. Wielgusa **posiedzenie Komisji administracyjnej Rady m.**, na którym załatwiono następujące sprawy:

I. Zatwierdzono następujące oferty:

1) firmy Zieleniewski na dostawę i montaż kotła parowego, na dostawę aparatu do zmiękczenia wody w kotłowni, oraz kolejki transportowej i haków dla przedchłodni w Rzeźni m.;

2) przedsiębiorstwa dla budowli w Krakowie na wykonanie obmurza kotła parowego w Rzeźni m.;

3) firmy «Gefia» na dostawę i montaż palenisk podmuchowych, oraz na dostawę i montaż aparatu do zmiękczenia wody dla stacji pomp w Rzeźni m.;

4) zakładu ciesielskiego Franciszek Peterek na wykonanie ścianek drewnianych w solarni Rzeźni m.;

5) przedsiębiorstwa budowy E. Ronka i Ski na wykonanie nieprzemakalnych przycierów w solarniach Rzeźni m.;

6) firmy S. Wawerski i Ska w Warszawie na dostawę 2 wentylatorów do solarni w Rzeźni m.;

7) firmy Lankosz na dostawę sukna na mundury dla służby Miej. Urzędu Poboru;

8) firmy Tow. Handlowo-Węglowe i Pol. Tow. Handlowe na dostawę węgla dla Rzeźni m.;

II. Uchwalono zakupić aparat do czyszczenia kotłów;

III. Uchwalono kredyt dodatkowy do budżetu 1927/28;

IV. Przyjęto do wiadomości zamknięcie rachunkowe funduszu administr. Miej. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich za 1927/28, oraz zamknięcie Rzeźni m., Chłodni, Fabryki lodu, Kafilerji i Wyrobni Mydła;

V. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie z ruchu Rzeźni, Kafilerji, Fabryki lodu i Targowicy m.;

VI. Uchwalono niżenie opłat za użycie Rzeźni m., oraz regulowanie opłat za oględziny mięsa, wprowadzanego do Krakowa, tudzież za badanie na włośnię mięsa wieprzowego i wyrobów masarskich, wprowadzanych do miasta;

VII. Uchwalono częściową sprzedaż koni w Miej. Urzędzie Poboru i przydzielenie dotychczasowego samochodu Magistratowi do objazdów komisyjnych, a natomiast zakupno mniejszego samochodu do użytku służbowego i zakupno samochodu do rozwożenia lodu zamiast zaprzęgów konnych;

VIII. Załatwiono kilka spraw o ulgi mytnicze.

W dn. 22 czerwca b. r. na posiedzeniu **Komisji drogowo-kanalowej i gruntowej Rady miasta** pod przewodnictwem P. Wiceprezydenta Dra Schneidra wybrano po dłuższej dyskusji z ramienia Komisji subkomitet dla rozpatrzenia sprawy dostawy zaprzęgów do robót dro-

gowych i kanałowych na rok administracyjny 1928/29 do którego powołano Rm. Breuera, Inż. Czunkę, Kluczkę, Dr. Merza, i Inż. Perosia, poczem Komisja przyjęła wniosek Magistratu w sprawie szerokości ulicy na gruntach p. Sierakowskiej za ul. Mogiłą. Następnie uchwaliła wykonać przedłużenie kanału w ul. Lipowej Dz. XXII. Zatwierdziła również projekt odwodnienia ul. Zielnej, części Dębowej, Mieszczańskiej i Wasilewskiego w Dz. X i XI, oraz uporządkowania ul. św. Marka na przestrzeni od ul. Szpitalnej do ul. św. Krzyża. W końcu rozpatrywała sprawę zakupna dwóch walców drogowych i upoważniła Prezydenta miasta do definitywnego załatwienia tej sprawy — po zasięgnięciu pisemnej opinji fachowego rzeczoznawcy.

Pod przewodnictwem Rady m. Inż. Turskiego i przy współudziale Prezydenta m. Inż. Rollego odbyło się dnia 26 czerwca b. r. **posiedzenie połączonych Sekcyj ekonomicznej i skarbowej Rady m.**, na którym po referacie Dyrektora M. Muzeum techniczno-przemysłowego Inż. Tora i ożywionej dyskusji — uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej do zatwierdzenia wnioski w sprawie wzięcia przez Gminę m. Krakowa udziału w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w r. 1929 i zaciągnięcia na ten cel pożyczki. Wybrano przytem osobny Komitet złożony z 4-ch radców m. który wraz z referentem Inż. Torem zajmie się opracowaniem szczegółów co do należytego i odpowiedniego znaczeniu i charakterowi miasta Krakowa obesłania wystawy, jak również związaną z tem sprawą kosztów i wydatków.

Poza tem uchwaliła Sekcja ekonomiczna wnioski Magistratu w sprawie zamiany gruntu w Dz. XX między Gminą a prywatnym właścicielem dla wyrównania obopólnych granic.

Pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Ostrowskiego i przy współudziale przedstawiciela Województwa Inż. Henryka Dudeka, dyrektora Okręgowej Dyrekcji robót publicznych, oraz przedstawiciela Banku Gospodarstwa Krajowego w osobie Piotra Rokosza, dyrektora krakowskiego Oddziału tegoż Banku — odbyło się w dniu 6 czerwca b. r. **posiedzenie pełnego Komitetu rozbudowy m. Krakowa.**

Po przyjęciu wniosków subkomitetu rozbudowy w sprawie przyznania kilku kompetentom pożyczek budowlanych i stwierdzeniu, że kontyngent kredytów ulgowych na r. 1928 został wyczerpany, rozważał Komitet sprawę rozszerzenia podstaw kredytów budowlanych dla Krakowa przez pozyskanie na te cele w myśl art. 28 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, także funduszy Kasy Oszczędności miasta Krakowa. W rezultacie uchwalono zaciągnąć w tejże Kasie za zgodą przez jej Władzę Nadzorczą już wyrażoną w myśl wspomnianego art. 28 pożyczkę w kwocie 500.000 zł. na budowę 2 dalszych domów gminnych o małych mieszkaniami. Po wyjednaniu potrzebnego dla zrealizowania tej pożyczki zatwierdzenia ze strony Ministerstwa Skarbu, Zarząd miasta przystąpi natychmiast do budowy tych domów.

Komitet rozpatrywał następnie sprawę unormowania wysokości czynszów z mieszkań w domach wybudowanych przy pomocy pożyczek budowlanych. Uchwa-

lono spowodować zwołanie przez Województwo konferencji z udziałem przedstawicieli Województwa, Komitetu rozbudowy i czynników zainteresowanych celem ustalenia pewnej skali czynszów w takich domach.

W końcu rozważano sprawę ułatwienia Gminie wykonywania trudnego dziś, a płynącego z ustawy kwatery obowiązkowej dostarczania mieszkań w mieście dla oficerów i podoficerów. Uchwalono uwarunkować udzielanie pożyczek budowlanych zobowiązaniem właściciela

budującego nowy dom przy pomocy pożyczki budowlanej — do odstąpienia Gminie za odpowiednim czynszem na okres nie dłuższy niż 3 lata jednego lub więcej mieszkań, względnie ubikacji na cele kwatery oficerów i podoficerów zależnie od wysokości przyznanej pożyczki, w każdym jednak razie w tym stosunku, aby koszt budowy odstąpionego lokalu czy lokali mieszkalnych nie przekraczał 1/4 części przyznanej pożyczki.

